

**MEGJELENIK MINDENNAP,
HÉTFŐN ÉS ÜNNEP UTÁN
VALÓ NAPON IS.**

ELŐFIZETÉSI ÁRÁK HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
EGY ÉVRE 24 KORONA
FEL ÉVRE 12 KORONA
NEGYED ÉVRE 6 KORONA
EGY ÓRA 2 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA: HELYBEN 8 FILLER
VIDÉKEN 10 FILLER

POLITIKAI NAPI LAP
FŐSZERKESZTŐ: DR. ÓVÁRI ELEMÉR

HIRDETÉSI DIJAK:
NYILTÉR SORR: 50 FILLER.
— ZLETI HIRDETÉSEN MEGÁLLAPODÁS SZERINT. —
APRÓ-HIRDETÉSEN: EGY SZÓ 4 FILLER.
HASTÁRSÁGBÓL BÉTŐVEL 8 FILLER.

TELEFON-SZÁM:
SZERKESZTŐSÉG: 503.
KIADÓ-HIVATAL: 379.

Andrássy feladata.

A „hosszu válság“ első jeleit a lejátszódott bécsi Burgban. A király egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Andrássy Gyula grófot, a disszidensek népszerű vezérét.

Mi más lehetett volna a kihallgatás eredménye, ha az harmadik hónappal ezelőtt történt meg! De ezen sajnálkozók most Bécs; mi örülünk neki, hogy az események így fejlődtek. Gróf Andrássy Gyula a kihallgatás konkluziójaként miniszterelnökként nem designáltatott. Földadata az, — hogy a pártokkal tanácskozzék, kívánságait fajsúly szerint összegezze s az így nyert eredményről jelentést tegyen Bécsben. Szerepe csupán előkészítő, tájékoztató természetű.

Igy indulván meg a dolgok, kétségtelennek kell tartanunk, hogy Andrássy Gyula gróf nem lesz miniszterelnök. Ha Bécs még mindig tájékozódni kíván, ez azt jelenti, hogy a változott viszonyokról vagy nincs tájékozódva, vagy szándékosan nem akar tájékozódva lenni. Sajnos, hogy az ügyek intézése még mindig Tisza, Khuen, Goluchovszky és Beck kezében van s ezek az urak luciferi rosszakarattal igyekeznek végképpen letompítani odafönt a magyar törekvések erejét.

És hát mit is eredményezhet Andrássy Gyula gróf tájékozódása? Mindnyájan tudjuk, hogy a parlamenti pártok többsége akarja az önálló vámtérletet. Akarja a magyar nemzeti bankot. Az önálló kereskedelmi külképviseletet. A magyar nemzeti hadsereget. A parlamenti reformot. A választói jog kiterjesztését. A magyar udvartartást. Csupa olyan dolog, hogy közülök egy is „kormányképtelenné“ tesz az udvar előtt. Ugye a pártok ezektől a követelésektől nem állanak el. Ezek: minimumok. Hol van innét még a perszonális unió, holott éppen annak van a legnagyobb pártja az országgyűlésen?

Lehet-e tehát Andrássy eljárásának más eredménye, hogy egy csomó „teljesíthetetlen“ követelésről kell majd beszámolnia a korona előtt? Olyan követelésekről, amelyek odafönt vörös posztó gyanánt hatnak ugyan, de idelent elengedhetlenek, megmáshatatlank a kivételre szükséges alkotmányos erővel rendelkeznek?

Andrássy eljárása tehát ezidőszent korántsem lesz létrehozója az Andrássy-kabinetnek. Egyáltalán kizártnak kell tekintenünk, hogy a kormányválság s vele együtt a pártválság a szokásos idő legszélsőbb határa közt is megoldást nyerhessen. A válság nagyon is soká fog elhúzódnival. A bécsi licitáció szívesen fog folyni a nemzet követeléseire. Fenyegetőleg fogják kikélni ismételtén, hogy „senki többet harmadszor?“ — s aztán megint újból kezdik a licitációt, mind vérszójóbb arcualattal és szörnyülésebb kifátyólképek föl-idézésével.

Ilyen körülmények között a többségre jutott ellenzéki pártoknak csak a szoros egyetértés, a szívós kitartás s a

nyugodt erőzet biztosítható sikert. Andrássy után majd jönni fog más, inkább vagy kevésbé népszerű államférfiak s mind azzal a földadattal, hogy a pártokat megpuhítsák, míg végre masszául szolgálhatnak majd egy új szabadelvűpárt összehívására.

E kísérleteknek végképpen ellentálan hazafiai szent kötelesség. Magyarország ujja-remtésére minden eszköz a kezünkben van. Ezek az eszközök törvényesek és bizonyos időn túl alkalmaztatásuk meg nem gátolható. Sokszor legyőzte Bécs a nemzetet azzal a jelszóval, hogy „mi várhatunk“. Most neki nincs költészetése s ami fő, ujonca. A győzelem biztos tudatában most minnekünk kell stoikus nyugalommal mondanunk, hogy várhatunk.

A teitdus jövő kárpótolni fog a jelen minden tétlenségéért.

Hegedüs Sándor nyilatkozata.

A Nap írja: Ne tessék mosolyogni, komoly az ügy. Tagadhatatlan, hogy sok humor rejlik benne, de azért mégis komoly. Arról van szó, hogy hogyan bontakozunk ki a válságból s az újságok persze sietnek megtudni azoknak a véleményét, a kiknek a kibontakozásban részük lesz. S mivelhogy a magyar politikának az a természete, hogy itthon csinálják ngyan, de Bécsben mondják ki a réa az ament, elmentünk Bécsbe is véleményekért. Jó azt tudni, hogy mit szolt a történetekhez Pitreich vagy a vezérkar főnöke, br. Beck tábornagy ur. Érdekes a Luger véleménye is, s hogy hazajöjünk s ne essünk abba a bünbe, hogy lekiicsinyeljük a magunk fajtaját, érdekes ebben az új helyzetben minden számottevő embernek a szava. Az is érdekes, ha a falusi analfabéta polgártárs elmondja, hogy miért adta a szavazatát az ellenzéki jelölt urra, holott a másik pénzt is kínált a voksért. Minden érdekes, a mi világot vet a jövőöbe vagy csak a mult fejleményeibe is, csak egy nem az. Az tudniük, hogy mit szol a helyzethez Hegedüs Sándor. — Álljon elő, aki kíváncsi erre. Hegedüs Sándor azonban a többszörös háztulajdonos és fővárosi bizottsági tag — a már töle megszokott szerénységgel tulteszi magát minden skrupulózitáson — és nyilatkozik. Egy jólelkű újságíró, a boldogult kormány német újságának egyik szamaritánusa megkérdézi s ő a legkomolyabban felel a kérdésre, hogy: mit? Ha élne bennünk a hit, hogy akad egy ember, a ki fontosnak tartja ezt, mi is elmondanók, hogy: mit. Ilyen ember azonban nincs. Azaz hogy van egy. Hegedüs Sándor. De hát ő már ugyis tisztában van a maga becses véleményével.

Bárdi Gabi váltói.

Titokzatos hamisítási ügy.

— Saját tudósítónktól. —

Hetek óta beszélnék a fővárosban, hol hangosabban, hol suttogva bizonyos váltókról, melyeket ma már közhírségesen Solymosi—Heckel—Bárdi féle váltóknak neveznek. Ezeknek a váltóknak azonban érdekességét a Solymosi Ödön és Bárdi Gabi színész néve kölcsönöz, a Kiket it Kolozsvarit is mindenki ismer. A váltók története a kulisszapletykák szerint a következő:

Heckelné, a Bárdi Gabi édes anyja néhány hónappal ezelőtt magához kérette Kanitzer Géza pénzügyvédőt és átadott neki értékesítést végtét egy 20.000 koronáról szóló váltót. A váltón báró Solymosi Ödön aláírása volt és ezt Heckelné azzal okolta meg hogy a báró régi ismerőse a családnak és tisztelője Bárdi Gabi-

nak. Az ügynök ezt a váltót nem kis akadályok legyőzése után elhelyezte egy ismert fővárosi kávésnál. Az első 20.000 koronás váltó szerencsés elhelyezését követte egy másik 13.000 koronás váltó is hasonló alálírással. A kávés mind a két váltót bezárta szekrényébe és várta a lejáratokat.

Közben azonban kellemetlen dolog történt. Kanitzer Géza megszökött. Tömérdek embert becsapott, sikkasztott, hamisított, azután hajóra szállt és elvittozított Amerikába. Mikor a Solymosi-váltók birtokosa, a kávés megtudta a szököést, előszedte az egyik váltót, a mely huszezer koronáról szolt és kifizetés végett személyesen elvitte a báróhoz. Solymossi megnézte a váltót, azután kijelentette, hogy az aláírása hamisítva van. A váltót nem ő írta alá és nem is adott senkinek felhatalmazást az aláírásra. Természetesen nem is hajlandó kifizetni a váltó összegét. A kávés elment Heckelnéhez, Z. Bárdi Gabihoz és azzal fenyegetődzött, hogy ha nem fizetnek, pörli a váltót. Két nap mulva a báró titkára megjelent a kávésnál és közölte vele, hogy dacára a hamisított aláírásnak hajlandó a báró kiegyezkedni és át is nyújtotta a 200.000 koronás váltóért tizenkétezer koronát. A második váltóról ekkor szó sem esett. A kávés megvarta a lejáratát és ismét jelentkezett a bárónál, a ki felháborodásban kikergette a kávést palotájából. A kikergetett hitelező ügyvédhez ment, a kinek az utján most peresítette a Solymosi—Heckel—Bárdi-féle váltót.

Egy bün története.

A merénylő vallomása.

— Saját tudósítónktól. —
— február 6.

Embret megölni bármilyen ok miatt és minden körülmények közt bün. Ezzel argumentálnak azok legulsóyosabban, a kik a halálbüntetés ellen foglalnak állást, mondván, hogy egy ember kivégzésével ugyan azt követi el a törvény, amiért büntet. Mindenesetre azonban vannak kivételes körülmények, amelyek az emberölést, ha nem is menthetik, de érthetővé teszik. Ilyen bünök magyarázata közben rendszeren a bünös iránt nagyobb rokonszenv fejlődik ki, mint az áldozat iránt. Most is egy nagy bünről és egy nagy bünösről van szó. S az a valóban ritka jelenség áll elő, hogy az áldozat iránt a müvelt világ semmi rokonszenvet nem érez. Sasánov, Plehwe miniszter gyilkosa, egy vasok kötetet bocsátott közre ezen a címen: „Bünöm magyarázata.“ Nem tudni biztosan, hogyan került a munka a külföldi könyvpiacra. Igaz, hogy egy régebbi hirdetés szerint a Plehwe gyilkosa megszökött a börtönből, de ezt a hírt hivatalosan demantálták.

Lehetséges — fölteve, hogy Sasánov még most is a börtönben van — hogy a könyvet már előzőleg megírta s egy barátjának átadta, aki most a könyvpiacra vitte. Sasánov — könyv adatai szerint — három évvel a tett előtt lett forradalmár. Ez idő felélt fogságban töltötte. Szibériából megszökött azzal a szilárd elhatározással, hogy Pehwét megöli. A könyv egyik legérdekesebb része ez:

— Ha a zsarnoki uralom miniszterei és hivatalnok serege elveszik tölünk az emberi beszéd jogát, akkor kénytelenek vagyunk más módon megértetni magunkat velük. De a végso eszközökhöz csak akkor nyulunk már, mikor minden más küzdő eszközünk eredménytelennek bizonyult. Csak akkor toroljuk meg a halált halállal, mikor a zsarnokok gatzetei bosszuért kiáltanak az égre. Az elviselhetellenné vált kínokért, az emberi méltóság

ocsmány lealacsonyításáért adunk halált.

Plehwenek, aki a legnagyobb bünteteket nyugodt vérről követte el, el kellett tűnnie a föld színéről, hogy Oroszországot megment-sük további gazságtól és hogy megmutassuk, hogy orosz polgárok ellen ennyi gyalázatoságot büntetlenül elkövetni nem lehet. Ezért tehát összehívta a párt vezérőrszervezetét aktív szolgálatra és én Jeger Sasánov, az irántam tanusított kitüntető bizalom fölött érzett mély halálva szivemben s a szervezet iránt táplált rendületlen bizalommal vállaltam el a kötelességet, amelyet mint polgár és forradalmár hiven teljesítettem is.

Végződik pedig a vallomás ezekkel a szavakkal:

— Belőlem, a békés természetű, egyszerű polgárból a kormány csinált forradalmárt s mikor Plehwe minisztert megöltem, csak azt tettem, mit lelkiismeretem követelt.

A mai esküdtszéki tárgyalás.

A szerelem bünöse.

— Saját tudósítónktól. —

Ma kezdődött meg az esküdtszéki ciklus. A mai tárgyalás vádlottja: Balázs Mihály székegy legény, a ki — mint annak idején részletesen megirtuk — 1904. szeptember 12 én este egy revolverlövessel szerelemféltésből megölte Szöke Irén szakácsnőt, ennek gazdája, dr. Engel Gábor-kórház igazgatója, kolozsvári Karolina-kórházban levő lakásán.

A lővé után Balázs maga elenfordította a fegyvert és saját mellébe lölt. Örült szerelme vitte a végeztes tette az ifju székegy legényt, a ki sebéből csak nagy sokára, hónapok multán épült föl annyira, hogy a kórházat elhagyhatta, de még mindig gyógykezelés alatt áll. Balázs Mihályt szándékosan elkövetett emberölés vétségé miatt helyezte vár alá a kir. ügyészség. Reggel az esküdteteket sorsolták ki, felolvasták a vádlevelet s megkezdődött a tárgyalás, mely ma valószínűleg véget is ér.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

- Február 8. Orvos-bál. New-York.
- Febr. 11. Vasuti altisztek táncvigalma, Központi szálló.
- " 11. Megyei piknik, Megyeház.
- " 12. Munkások theaestélye, Torna Vivóda.
- Febr. 16. Nőegylet fillér-estélye, New-York.
- Febr. 18. Bírósági piknik, New-York.
- Febr. 21. Zsrt. nőegylet-estélye, New-York.
- Március 4. Szent-lmre-egylet-estélye, Központi szálló.
- Március 4. David Ferenc-estély, New-York.
- " 11. Megyei piknik, Megyeház.

× **Postások bálja.** Fényesen sikerült a kolozsvári posta és távirda altisztek bálja, a melyet tegnap éjjel rendeztek a derék postások a városi vígadóban. A mulatságon Antal Laji muzsikája mellett mintegy 120—150 pár tancolta a négyeseket és megjelentek ottan dr. Pisztrói Mór, Vuchench Sándor posta és távirda igazgató és Bán posta és távirdataácsos is.

LEGUJABB.

— A „NAPLÓ“ távirati és telefon-tudósítása. —

Bosnyák üdvözlés az ellenzéknek.

Budapest, február 6. (Saját tud.) Mehemed efendi Spalics Mostárból (Bosznia-Hercegovina) a muzulmán lakosság nevében üdvözlés levelet küldött a szövetség ellenzéknek, melyben azt írja, hogy a monarchia muzulmánjai nagy színpátiával vi-

selték a magyar szövetség ellenzék politikája iránt s üdvözlők a győzelem alkalmából.

Ballagi Aladár programbeszéde.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud.) Ballagi Aladár a budapesti IX. választókerület függetlenségi párti képviselőjelöltje, a ki a mostani választáson Plósszlag egyenlő szavazatot nyert a kerületben, ma tartotta az új választás előtt programbeszédét, a mely után Apponyi, Hock és Zichy Vladimir is tartottak buzditó beszédeket a választó polgárokhoz.

Öngyilkos szövetség.

Budapest, febr. 5. (Saját tud.) A budapesti rendörség meg tudta, hogy öt gimnáziumi tanuló szövetségre lépett s abban állapotok megmiszerint öngyilkosok lesznek, ha rossz bizonyítványt kapnak. A rendörség figyelmeztette a fiuk szándékáról a szülőket, de az egyik gimnázista, Scheller József ma délután, mert csakugyan rossz bizonyítványt kapott Verseny utca 10. szám alatt levő lakásán leugrott az emeletről, és meghalt.

Kitiltott Kossuth kép.

Budapest, febr. 5. (Saj. tud.) A honvédelmi miniszter arról értesült, hogy sok csendőrlaktanyában a király képe mellé függesztették Kossuth Lajos arcképét. Most a miniszter rendelkezést adott ki, amelyben kitiltja Kossuth arcképét a csendőrlaktanyákból.

Khuen-Héderváry a trónörökösnél.

Budapest, február 5. (Saját tud.) Ferencz Ferdinánd ma délelőt kihallgatáson fogadta Khuen Héderváry minisztert, aki a magyar politikai helyzetéről referált a trónörökösnek.

Andrássy Gyula missziója.

Budapest, febr. 5. (Saját tud.) Andrássy Gyula gróf a király megbízásához képest ma délelőt Bánffy Dezso bárót és Wekerle Sándort kereste fel, a kikkel hosszabban tárgyalt a politikai kibontakozás kérdéséről. Délután Podmaniczky Frigyes bárót kereste Andrássy, de nem találta otthon. Andrássy holnap újra felkeresi Podmaniczkyt. A szövetség ellenzék holnap délután gyűlést tart, amikor az Andrássyval folytatott tárgyalásokat a pártok együtt vitatják meg s azután jön Andrássy abba a helyzetbe, hogy fíradóztatásainak eredményéről beszámolhasson a királynak.

Ismerkedik a szabadelvű-párt.

Budapest, febr. 5. (Saját tud.) A szabadelvű-párt február 8-án este tartja meg ismerkedési estélyét, amelyen a nagyszámú bukkott képviselők is jelen lesznek.

Szociálisták gyűlése a fővárosban.

Budapest, febr. 5. (Saját tud.) A fővárosi szociálisták ma délután a Tatarsában népgyűlést tartottak, amelyen Weltner Jakob a választásokról Kardos Jakob pedig az orosz forradalomról tartott beszédet. Czajlik rendőrtanácsos tiltakozott a gyűlés egyik határozata ellen, mely az orosz forradalmárok távirati üdvözléséről szolt. A gyűlés

a kifogásolt részt mégis határozatá emelte.

Forradalom Oroszországban.

Budapest, február 5. (Saját tud.) Moszkvából táviratozzák: A nemesek tegnap gyűlést tartottak s a többség úgy határozott, hogy az alkotmány életbelépését csak a háború befejezése utánra kérik.

Budapest, február 5. (Saját tud.) Grotzbló sürgönyzik, hogy ott nagy zavargás volt. A katonaság és a polgárság véres összetüzése következtében számos halott és sebesült maradt az utcák közvetlen.

NAPLÓ.

— Hírek. —

A válság története.

— Szindarabcimekből összeállítva. —

Tisza István a Tavaszzal elhatározta, hogy egy Utolsó levelet ír le ugrai választóihoz, amelyben a parlament Csöd-jére utalva kijelenti, hogy az ellenzékkel Vége a szerelemnek. Ez az Egy kis meglepetés az Országgyűlési szállást nagyon megdöbbenette. Mindjárt a Képviseleő ur-ak összejövetele után Egy kis vihar tört ki: Becstelének! Csepirogók! Svihákok! — kiáltottak az ellenzéken. Az ember nem tudhatta, hogy Szent-e vagy örült a miniszterelnök. A Vihar egyre jobban kitört. Fokról-okra emelkedett a szenvedély és mindenki sejtette, hogy Pártiók vannak a Lloyd-klubbi Kupakandás ban, akik mint a De-never ejzsaka jönnek össze és Haramiák módjára készülnek támadni. A Sötét titok végre mint a Szikra pattant ki egy napon, vagyis dec. 18-án.

Kiderült, hogy nem volt Bárányfelhő, a mit az ellenzék látott. Kiderült, hogy Tisza a nép ellensége és hogy eladta A hazalegtöbb kincset az alkotmányt. A jelzett napon a Jó barátok ugyan még lebeszélni igyekeztek Tiszát, de ez a Vas ember nem hallgatta a Jós-latra, melyet Barátságóbl eléje festett k, Angolosan, Katonásan megcsinálta a „Lex-Danieit.“ Dragonysok jöttek a képviselőházba, de ezeket A hazafiak kiverték. Eijen a Strike! — kiáltották sokan s valósággal kiöltö a Háború a békeben. Persze a Betyár kendője által üztött s-örnyű visszaélés után következett a Szeget szeggel.

Mint a Hadak utja egy zúgott végig az országban a felháborodás. A harag egekig csapkodott Fönt és alant és Ripacsos Pista dolmányát már készült kitenni az ország házából A munka keserves terhe alatt görnyedő nép. Persze az almájától egy ideig. De végre A király mondta hogy ez így nem mehet tovább, mire Tisza az Örök törvény ellenére fölözlatla a Házat.

Egy szó a miniszterhez címmel akkor figyelmeztették Tiszát, hogy Pajkos diákok módjára Huszárküplár virtussal nem lehet az országot vezetni. Megjósoltuk, hogy az Erősebb nem ő lesz, de ő lesz az Aldozat.

Ez is történt. Tisza ugyan megpróbálta, hogy Piros bugyeldérrissal, meg sok Sárca csikóval (a miket a Báró és Bankár körök adott neki) Hütienné tegye a népet önmagához, de az 1848 piyözött, a Borura derül következett Padua zsarnoka, a Krakeler, a politikai Aszfalbtetyár elbukott. Házafias örömmel konstatálhatjuk, hogy Pezzgó élet lüktett az Öreg ember éreben is. Gazdag szegények vagyunk mi, ha olyan sok az Aranyember közöttünk, mint népünk sorában. Ellenálhatatlan volt Apponyi agitálása és Cifra nyomorúság a mamelukok vergődése. Sursum Corda! hallatszót a függetlenségi párt jelszava és bár a Miniszter előszóájában a főispánok az Al-lamtítkár ur rendeletét lesték, Tisza már az Ördög mátkája volt és Az embertragédiája nem volt elhárítható.

A nők az alkotmányban hasznos szolgálókat tettek. Csók volt a fegyverük. A demokrata Vázsonyit

